

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04

21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR.PT.24
00-503 W A R S Z A W A
TELEFAX: 29-40-89

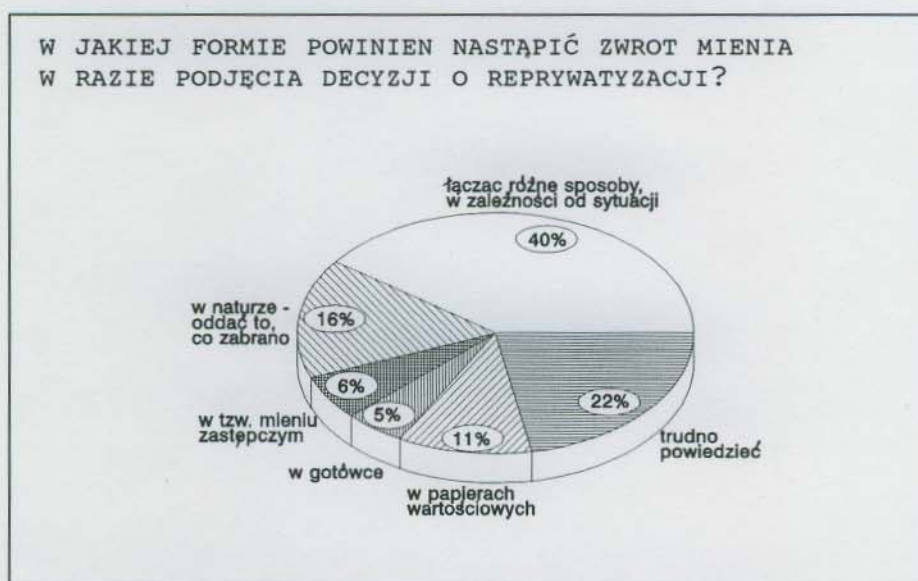
BS/418/109/92

OPINIA PUBLICZNA O REPRYWATYZACJI

Komunikat z badań

Warszawa, grudzień 1992 r.

- ◆ W ciągu ostatniego roku ubyło zwolenników reprivatyzacji. Obecnie około połowy ankietowanych uważa, że należy oddać byłym właścicielom przedsiębiorstwa i grunty, które zostały przejęte przez państwo w okresie Polski Ludowej.
- ◆ O deklarowaniu niechęci do reprivatyzacji decyduje przede wszystkim obawa przed oddaniem byłym właścicielom: mieszkań, domów, nieruchomości i majątków ziemskich.
- ◆ Najwięcej społecznej aprobaty zyskałaby reprivatyzacja młynów, tartaków, cegielni, zakładów rzemieślniczych, aptek i sklepów, najmniej zaś - dużych zakładów przemysłowych, majątków ziemskich, zamków i pałaców.
- ◆ Zwolennikami reprivatyzacji najczęściej są osoby zajmujące środkową pozycję w stratyfikacji społecznej. Aprobata reprivatyzacji większości dziedziczy majątku narodowego maleje wraz ze wzrostem wykształcenia.

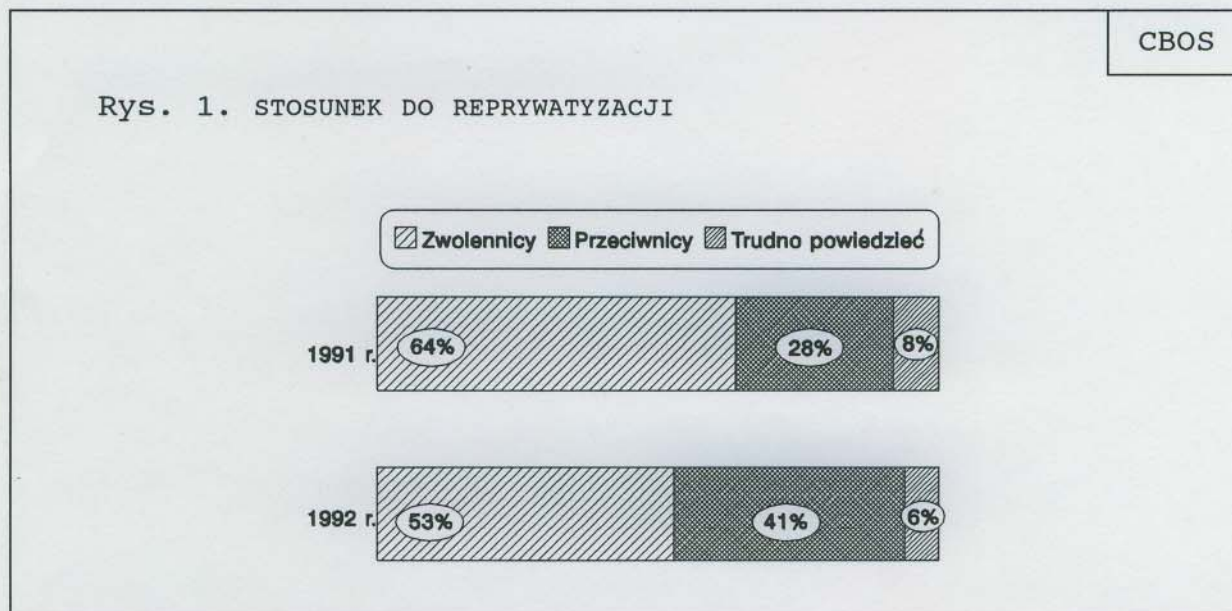

- ◆ Większość respondentów nie ma sprecyzowanego poglądu w kwestii formy zwrotu majątku byłym właścicielom. Zwolennicy reprivatyzacji częściej niż jej przeciwnicy twierdzą, że należy oddać majątek "w naturze" - czyli to, co zabrano; przeciwnicy zaś za najlepszą formę reprivatyzacji uważają zwrot mienia w postaci papierów wartościowych.

W ostatnim sondażu CBOS¹ zadaliśmy pytania o społeczny odbiór dokonujących się obecnie w Polsce przekształceń własnościowych. Pytaliśmy o oczekiwania i prognozy dotyczące skutków prywatyzacji, co zostanie omówione w odrębnej komunikacie, oraz skutków reprivatyzacji, definiowanej przez nas jako "zwrot byłym właścicielom przedsiębiorstw i gruntów, które zostały przejęte przez państwo w okresie Polski Ludowej".

Stosunek do reprivatyzacji

W porównaniu z rokiem 1991 istotnie zmalała aproba reprivatyzacji, a w sprawie zasadności jej przeprowadzenia zdania są coraz bardziej podzielone. Wciąż wśród badanych przez nas osób przeważają zwolennicy reprivatyzacji, choć ponad jedna trzecia respondentów jest przeciwna zwracaniu byłym właścicielom majątku przejętego przez państwo w okresie Polski Ludowej. Jedynie 6% respondentów uchyła się od zajęcia stanowiska, co wskazuje na żywe zainteresowanie opinii publicznej tą kwestią (rys. 1).

¹ Sondaż "Aktualne problemy i wydarzenia" (29) przeprowadzono w dniach 13-15 listopada 1992 r. na 1184-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

We wrześniu, w nieco inaczej sformułowanym pytaniu, interesowało nas, czy - zdaniem respondentów - reprivatyzacja będzie przedsięwzięciem korzystnym czy niekorzystnym dla gospodarki narodowej. Liczba badanych oceniających, że będzie to posunięcie korzystne wynosiła 20%, przeciwnego zdania było 36% ankietowanych, 24% uznało, że będzie to przedsięwzięcie w takim samym stopniu korzystne, jak i niekorzystne, a 20% nie miało zdania na ten temat. W pytaniu tym nawiązywano przede wszystkim do aspektu pragmatycznego reprivatyzacji. Pytanie w sondażu listopadowym skłaniało raczej do traktowania reprivatyzacji w jej aspekcie sprawiedliwości dziejowej, dotyczyło więc bardziej samej idei reprivatyzacji niż jej skutków.

Zwolennikami reprivatyzacji są głównie osoby plasujące się na średnich szczeblach stratyfikacji społecznej - mieszkańcy średnich miast, badani ze średnim wykształceniem, prywatni przedsiębiorcy (w tym głównie rzemieślnicy i przedstawiciele tzw. small businessu), oraz respondenci dobrze oceniający swoje warunki materialne i kierunek rozwoju sytuacji w kraju².

Przeciwnicy natomiast to głównie mieszkańcy regionów: środkowego i północnego, badani z małych miast, kadra kierownicza, inteligencja (przede wszystkim ta z małych miast), ale również robotnicy niewykwalifikowani i rolnicy. Są to osoby o niskich dochodach, te, które negatywnie oceniają swoje warunki materialne i kierunek rozwoju sytuacji w kraju. Co ciekawe, spośród osób nie pracujących uczniowie i studenci najbardziej niechętnie odnoszą się do pomysłu reprivatyzowania majątku przejętego przez państwo w okresie Polski Ludowej.

² Szczegółowe zróżnicowanie opinii badanych ze względu na cechy socjodemograficzne przedstawiono w tabelach aneksowych.

Przyzwolenie na reprivatyzację idzie w parze z aprobatą prywatyzacji. Wraz ze wzrostem przekonania o korzyściach, jakie niosą prywatyzacyjne przekształcenia polskiej gospodarki, wzrasta poparcie dla zwrotu byłym właścicielom majątku przejętego przez państwo w poprzednim okresie.

Interesujące, że ta prawidłowość nie dotyczy kadry kierowniczej i inteligencji oraz uczniów i studentów. Mimo iż w większości uważają oni, że prywatyzacja przyniesie generalne korzyści: i polskiej gospodarce, i im osobiście, i ludziom zatrudnionym w sprywatyzowanych przedsiębiorstwach, to jednak, podobnie jak robotnicy niewykwalifikowani, znacznie częściej niż przedstawiciele innych kategorii społeczno-zawodowych deklarują się jako przeciwnicy reprivatyzacji. Prawdopodobnie nie myślą oni o przekształceniach własnościowych w kategoriach pryncypialnego, bezwzględnego poszanowania własności prywatnej, lecz w kategoriach dobra ogólnego. Być może sądzą, że prywatyzacja dlatego jest zjawiskiem pozytywnym, że przez dokładną selekcję przyszłych właścicieli przyniesie korzyści polskiej gospodarce i ludziom zatrudnionym w sprywatyzowanych przedsiębiorstwach. Reprivatyzacja zaś, przez "nierynkowe" określenie właściciela, takich korzyści nie przyniesie, a właściwie przyniesie je jedynie właścicielowi. Nie bez znaczenia może być także fakt, że prywatyzacja niesie za sobą przyływ kapitału, przyływ pieniądza, reprivatyzacja zaś wiąże się z nieodpłatnym przekazaniem majątku.

Co reprivatyzować, czego nie reprivatyzować?

Deklarowanie przez 43% naszych respondentów niechętnego stosunku do reprivatyzacji nie oznacza, że odrzucają oni reprivatyzację wszystkich dziedzin gospodarki i majątku narodowego (tab. 1).

Około dwóch trzecich wszystkich ankietowanych przez nas osób uważa, że należałoby zwrócić byłym właścicielom młyny, tartaki, cegielnie, zakłady rzemieślnicze, apteki i sklepy. Większość respondentów popiera też reprivatyzację hoteli i małych zakładów przemysłowych, ponad połowa uważa, że należałoby oddać byłym właścicielom mieszkania, domy i nieruchomości.

Tabela 1

w procentach

Czy należałoby reprivatyzować:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć
młyny, tartaki, cegielnie itp.	36	42	12	5	4
zakłady rzemieślnicze	34	42	12	5	6
sklepy	33	40	14	7	6
apteki	32	37	17	7	7
hotele	27	35	19	9	10
małe zakłady przemysłowe	24	38	19	10	8
mieszkania, domy, nieruchomości	25	31	23	12	9
zamki, pałace	18	23	23	27	9
majątki ziemskie	17	21	24	29	9
duże zakłady przemysłowe	13	17	31	30	9

Nie ma natomiast powszechnej zgody na zwrot majątków ziemskich, zamków, pałaców i dużych zakładów przemysłowych. Ponad połowa ankietowanych przez nas osób uważa, że te dziedziny nie powinny podlegać reprivatyzacji. Warto zwrócić przy tym uwagę, że również prywatyzacja dużych zakładów przemysłowych regularnie spotyka się z dezaprobatą naszych respondentów. Większość osób pytanych przez CBOS w lipcu tego roku o właściwy zakres prywatyzacji uważa, że zakłady takie powinny zostać bądź jedynie państwowymi podmiotami gospodarczymi, bądź państwo powinno zachować choć częściową kontrolę nad nimi³.

Przeciwnikami zwrotu byłym właścicielom dużych zakładów przemysłowych częściej niż inni są uczniowie i studenci oraz mieszkańcy regionu środkowozachodniego. Natomiast przeciwnicy reprivatyzacji majątków ziemskich i pałaców - to przede wszystkim mieszkańcy regionów: środkowozachodniego i południowo-wschodniego.

Osoby z wyższym wykształceniem częściej od osób gorzej wykształconych sprzeciwiają się reprivatyzacji majątków ziemskich i dużych zakładów przemysłowych.

Fakt, iż właśnie te dziedziny powinny zostać, zdaniem większości respondentów, wyjęte spod reprivatyzacji, świadczy o występowaniu wśród części naszego społeczeństwa stereotypów: o strategicznej wadze tzw. dużego przemysłu i o konieczności powszechnej własności "polskiego dorobku kulturowego". W okresie socjalizmu w Polsce upaństwowienie tych dwóch dziedzin propagowane było jako jedne z największych zdobyczy socjalizmu: powszechna własność miejsc pracy i powszechny dostęp do dziedzictwa kulturowego. Istniały przy tym negatywne stereotypy "właściciela fabryki" i "dziedzica". Niechęć do reprivatyzacji dużych zakładów przemysłowych może też wynikać z obawy przed bezrobociem.

³ Komunikat CBOS: "Opinia publiczna o prywatyzacji, reprivatyzacji i programie powszechnej prywatyzacji", październik 1992.

Jednak na sprzeciw wobec reprivatyzacji nie wpływa przede wszystkim brak zgody na zwrot byłym właścicielom dużych zakładów przemysłowych (czyli dużego przemysłu) oraz zamków i pałaców (czyli dorobku kulturowego). Analiza regresji pokazuje, że największe znaczenie ma w pierwszej kolejności niechęć do oddawania byłym właścicielom mieszkań, domów, nieruchomości, w drugiej zaś - niechęć do reprivatyzowania majątków ziemskich. Na deklarację o generalnej niechęci do tej formy przekształceń własnościowych mają także wpływ: stosunek do reprivatyzacji małych zakładów przemysłowych i stosunek do reprivatyzacji zakładów rzemieślniczych (tab. 2).

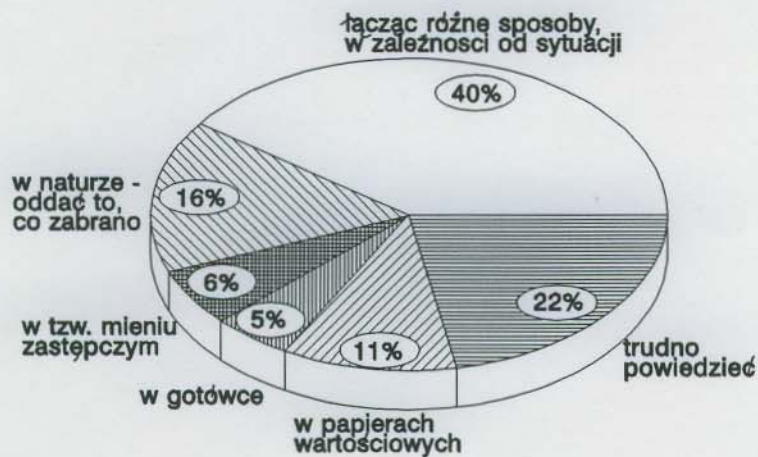
Tabela 2

Opinie o reprivatyzacji poszczególnych dziedzin obecnie państwowego majątku, wpływające na generalną aprobatę/dezaprobatę reprivatyzacji	Standaryzowane współczynniki regresji
Mieszkania, domy, nieruchomości	.28462
Majątki ziemskie	.27027
Małe zakłady przemysłowe	.13417
Zakłady rzemieślnicze	.10050
Kwadrat współczynnika korelacji wielokrotnej R ²	.43341

Jak reprivatyzować?

Respondenci najczęściej nie mają sprecyzowanego poglądu na temat formy, w jakiej - w przypadku podjęcia decyzji o reprivatyzacji przedsiębiorstw i gruntów - powinien dokonywać się zwrot przejętego przez państwo mienia (rys. 2). Najchętniej wybierano odpowiedź: "łączyć różne sposoby, w zależności od sytuacji" (40%), lub "trudno powiedzieć" (22%).

Rys. 2. W JAKIEJ FORMIE POWINIEN NASTĄPIĆ ZWROT MIENIA W RAZIE PODJĘCIA DECYZJI O REPRYWATYZACJI?

Zwolennicy reprivatyzacji znacznie częściej od jej przeciwników wybierali dwie formy zwrotu majątku przejętego przez państwo: "łącząc różne sposoby, w zależności od sytuacji" albo "w naturze - oddać to, co zabrano". Przeciwnicy natomiast, częściej od zwolenników albo wybierają odpowiedź "trudno powiedzieć", albo - gdyby już taka decyzja zapadła - za najlepszą formę reprivatyzacji uznają rekompensatę przejętego majątku w postaci papierów wartościowych. (Być może dlatego, że takie rozwiązanie najmniej obciążałoby budżet państwa, a może dlatego, że uważają je za czysto symboliczne.) Najmniejszą liczbę wskazań zyskała wśród ogółu respondentów opcja zwrotu w gotówce równowartości przejętego majątku.

Zmienne społeczno-demograficzne nie różnicują poglądów respondentów w kwestii sposobu zwracania mienia byłym właścicielom.

Tabela 3

w procentach

Forma zwrotu mienia byłym właścicielom	Stosunek do reprivatyzacji		
	zwolennicy	przeciwnicy	trudno powiedzieć
W papierach wartościowych	7	16	5
W gotówce	5	5	2
W tzw. mieniu zastępczym - w postaci innego majątku o podobnej wartości	6	7	8
W naturze - oddać to, co zabrano	24	8	5
Łącząc różne sposoby, zależnie od sytuacji	45	34	33
Trudno powiedzieć	13	30	47
Ogółem	54	41	5

*

* *

W stosunku do ubiegłego roku ubyło zwolenników reprivatyzacji, przybyło zaś jej przeciwników. Jednak wyrażanie generalnej niechęci do reprivatyzacji, deklarowanie się jako przeciwnik oddania przejętego przez państwo majątku nie pociąga za sobą sprzeciwu wobec reprivatyzacji każdej dziedziny gospodarki i majątku narodowego.

O reakcji na hasło *reprywatyzacja*, aprobacie czy dezaprobatie tej formy przekształceń własnościowych decydują natomiast: w pierwszej kolejności stosunek do reprywatyzacji mieszkań, domów, nieruchomości oraz majątków ziemskich, w dalszej zaś - stosunek do reprywatyzacji małych zakładów przemysłowych i zakładów rzemieślniczych.

Wydaje się, że w polskim społeczeństwie nadal funkcjonują negatywne stereotypy "właściciela fabryki" i "dziedzica". Większość respondentów sprzeciwia się bowiem reprywatyzacji dużych zakładów przemysłowych, majątków ziemskich, zamków i pałaców, przyzwalając przy tym na reprywatyzację zakładów rzemieślniczych, małych zakładów, aptek, sklepów, hoteli, nieruchomości. Brak zgody na reprywatyzację dużych zakładów przemysłowych może wynikać z obawy przed utratą pracy.

Okolo 60% ankietowanych przez nas osób nie ma sprecyzowanego poglądu na temat formy zwrotu majątku byłym właścicielom. Zwolennicy reprywatyzacji częściej od jej przeciwników są skłonni twierdzić, że należy oddać to, co zabrano "w naturze", przeciwnicy natomiast, gdyby już decyzję o reprywatyzacji podjęto, za najmniej kosztowną formę rekompensaty uważają papiery wartościowe.

ANEKS

Tabela 1. Stosunek do reprivatyzacji

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Trudno powiedzieć	LICZBA OSÓB
Ogółem	54	41	5	1171
Płeć				
Mężczyźni	55	40	4	537
Kobiety	53	42	6	634
Wiek				
do 24 lat	50	45	5	123
25-34	57	38	5	221
35-44	53	44	3	268
45-54	50	46	4	161
55-64	56	39	5	177
65 lat i więcej	56	36	9	219
Miejsce zamieszkania				
Wieś	49	45	7	494
Miasto do 20 tys.	45	51	4	139
od 21 do 100 tys.	68	29	3	213
101-500 tys.	56	38	6	193
501 tys. i więcej mieszk.	58	40	2	132
Region				
Północny	53	46	2	158
Zachodni	57	39	3	115
Środkowozachodni	46	49	5	169
Środkowy	49	43	7	223
Wschodni	58	35	7	121
Południowo-wschodni	53	41	6	188
Południowo-zachodni	63	32	4	197
Wykształcenie				
Podstawowe	49	44	7	462
Zasadnicze zawodowe	54	41	5	280
Średnie	61	36	3	346
Wyższe	49	46	5	82
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	48	47	5	60
Prac. umysł. niż. szczebla	56	42	2	96
Pracownicy fiz.- umysł.	54	44	2	50
Robotnicy wykwalifikowani	57	38	5	130
Robotnicy niewykwalifik.	46	52	2	63
Rolnicy	38	50	12	68
Prywatni przedsiębiorcy	65	31	4	51
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	56	37	7	409
Uczniowie i studenci	47	50	3	38
Bezrobotni	55	41	4	103
Gospodynie domowe i inni	54	42	4	95
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	44	49	7	109
500 tys. - 999 tys.	51	44	5	408
1000 tys. - 1499 tys.	58	37	5	326
1500 tys. - 1999 tys.	56	40	4	156
2000 tys. i powyżej	59	38	3	147
Ocena własnych war. mater.				
Złe	47	47	6	472
Średnie	56	38	5	531
Dobre	65	32	3	167
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	62	33	5	129
Raz w tygodniu	55	40	5	640
Kilka razy w roku	48	47	6	304
W ogóle nie uczestniczy	56	41	3	97
Ocena kier. roz. syt. w kraju				
Dobry kierunek	68	28	4	296
Zły kierunek	49	48	3	602
Trudno powiedzieć	51	39	10	272

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, należałoby zwrócić byłym właścicielom: a) zakłady rzemieślnicze, b) młyny, tartaki, cegielnie itp.?

(%)

	a			LICZBA OSÓB	b			LICZBA OSÓB
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
Ogółem	77	18	6	1179	78	18	4	1180
Płeć								
Mężczyźni	79	16	5	539	80	16	4	539
Kobiety	74	19	7	640	76	19	5	641
Wiek								
do 24 lat	78	17	5	124	83	13	4	124
25-34	78	16	5	222	80	16	4	222
35-44	76	21	3	268	77	20	3	269
45-54	78	17	5	163	81	15	4	163
55-64	72	22	6	177	73	23	3	177
65 lat i więcej	78	13	10	223	76	16	8	223
Miejsce zamieszkania								
Wieś	74	19	7	498	75	20	4	499
Miasto do 20 tys.	76	18	6	139	79	17	4	139
od 21 do 100 tys.	81	15	4	214	81	15	4	214
101-500 tys.	79	17	4	196	79	16	6	196
501 tys. i więcej mieszk.	77	17	6	132	81	14	5	132
Region								
Północny	76	19	5	159	79	18	4	159
Zachodni	79	18	3	118	81	18	2	118
Środkowozachodni	75	18	8	169	73	21	7	169
Środkowy	76	20	4	225	78	19	4	225
Wschodni	78	15	8	120	80	15	5	121
Południowo-wschodni	74	19	8	189	76	19	5	189
Południowo-zachodni	80	15	5	199	81	14	5	199
Wykształcenie								
Podstawowe	71	20	9	467	70	23	7	467
Zasadnicze zawodowe	79	17	4	281	81	16	4	282
Średnie	80	16	4	348	84	14	3	348
Wyższe	85	13	1	82	85	12	2	82
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	83	15	2	60	83	15	2	60
Prac.umysł.niż.szczebła	78	19	3	98	83	14	3	98
Pracownicy fiz.- umysł.	66	26	8	50	72	24	4	50
Robotnicy wykwalifikowani	81	16	4	129	85	12	3	130
Robotnicy niewykwalifik.	67	25	8	64	66	28	6	64
Rolnicy	66	26	7	68	71	25	4	68
Prywatni przedsiębiorcy	94	6		52	96	4		52
Bierni zawodowo								
Renciści i emeryci	77	15	8	414	77	17	6	414
Uczniowie i studenci	82	18		38	76	21	3	38
Bezrobotni	80	15	5	104	81	15	4	104
Gospodynie domowe i inni	67	26	6	95	71	24	5	95
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 500 tys.zł	74	21	5	110	70	25	5	110
500 tys. - 999 tys.	71	21	8	412	74	20	6	413
1000 tys. - 1499 tys.	80	15	5	328	80	16	5	328
1500 tys. - 1999 tys.	79	17	4	156	83	15	3	156
2000 tys. i powyżej	85	13	2	148	87	11	1	148
Ocena własnych war. mater.								
Złe	72	21	7	477	72	22	6	478
Średnie	78	16	5	534	81	16	4	534
Dobre	83	14	3	167	86	12	2	167
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	66	24	10	130	67	25	8	130
Raz w tygodniu	79	16	5	645	81	15	4	646
Kilka razy w roku	76	19	5	305	76	19	5	305
W ogóle nie uczestniczy	78	16	6	98	78	18	4	98
Ocena kier.rozw.syt.w kraju								
Dobry kierunek	84	13	3	296	84	14	2	296
Zły kierunek	74	20	5	608	76	20	4	608
Trudno powiedzieć	73	17	10	274	76	16	8	275

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, należałoby zwrócić byłym właścicielom: a) apteki, b) sklepy?

(%)

	a			LICZBA OSÓB	b			LICZBA OSÓB
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
Ogółem	69	24	7	1180	74	20	6	1180
Płeć								
Mężczyźni	73	21	6	539	78	17	5	539
Kobiety	66	26	7	641	70	23	7	641
Wiek								
do 24 lat	73	22	6	124	75	20	5	124
25-34	68	25	7	222	76	19	5	222
35-44	71	25	4	269	73	23	4	269
45-54	69	26	5	163	76	19	5	163
55-64	68	26	6	177	71	24	5	177
65 lat i więcej	68	20	12	223	72	17	11	223
Miejsce zamieszkania								
Wieś	67	26	8	499	73	22	5	499
Miasto do 20 tys.	73	19	9	139	75	19	6	139
od 21 do 100 tys.	71	25	4	214	77	17	6	214
101-500 tys.	72	21	6	196	73	20	7	196
501 tys. i więcej mieszk.	69	24	7	132	72	21	7	132
Region								
Północny	71	25	4	159	74	22	4	159
Zachodni	77	20	3	118	81	16	3	118
Środkowozachodni	64	28	8	169	72	24	5	169
Środkowy	64	28	7	225	71	23	6	225
Wschodni	68	21	11	121	74	21	6	121
Południowo-wschodni	68	24	8	189	74	19	7	189
Południowo-zachodni	76	18	6	199	75	17	8	199
Wykształcenie								
Podstawowe	62	29	9	467	67	24	8	467
Zasadnicze zawodowe	71	22	7	282	77	18	5	282
Średnie	76	19	4	348	78	17	5	348
Wyższe	76	21	4	82	80	18	1	82
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	75	22	3	60	78	18	3	60
Prac.umysł.niż.szczebla	77	17	6	98	79	18	3	98
Pracownicy fiz.- umysł.	58	34	8	50	64	32	4	50
Robotnicy wykwalifikowani	72	22	7	130	80	16	4	130
Robotnicy niewykwalifik.	66	28	6	64	73	23	3	64
Rolnicy	65	31	4	68	69	28	3	68
Prywatni przedsiębiorcy	90	10		52	87	8	6	52
Bierni zawodowo								
Renciści i emeryci	69	21	10	414	74	18	9	414
Uczniowie i studenci	68	26	5	38	68	29	3	38
Bezrobotni	63	33	4	104	70	22	8	104
Gospodynie domowe i inni	64	32	4	95	65	29	5	95
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 500 tys.zł	61	32	7	110	68	25	6	110
500 tys. - 999 tys.	65	26	10	413	69	23	8	413
1000 tys. - 1499 tys.	72	23	5	328	76	18	6	328
1500 tys. - 1999 tys.	76	19	4	156	80	17	3	156
2000 tys. i powyżej	76	22	3	148	80	18	2	148
Ocena własnych war. mater.								
Złe	63	29	8	478	69	23	7	478
Średnie	72	22	6	534	76	19	5	534
Dobre	80	16	5	167	79	15	6	167
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	65	27	8	130	65	26	8	130
Raz w tygodniu	72	21	7	646	77	18	5	646
Kilka razy w roku	64	31	5	305	71	23	5	305
W ogóle nie uczestniczy	72	19	8	98	73	17	9	98
Ocena kier.rozw.syt.w kraju								
Dobry kierunek	79	16	5	296	81	15	4	296
Zły kierunek	66	28	6	608	72	23	5	608
Trudno powiedzieć	66	24	10	275	70	21	9	275

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, należałoby zwrócić byłym właścicielom: a) hotele, b) mieszkania, domy, nieruchomości? (%)

	a			LICZBA OSÓB	b			LICZBA OSÓB
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
Ogółem	62	28	10	1180	56	35	9	1179
Płeć								
Mężczyźni	67	25	8	539	57	35	8	539
Kobiety	57	30	12	641	55	35	10	640
Wiek								
do 24 lat	64	23	13	124	56	37	7	123
25-34	63	28	9	222	58	36	6	222
35-44	62	31	7	269	55	37	8	269
45-54	62	29	9	163	53	38	9	163
55-64	58	33	9	177	53	37	10	177
65 lat i więcej	61	23	16	223	59	28	13	223
Miejsce zamieszkania								
Wieś	56	34	10	499	54	37	8	498
Miasto do 20 tys.	65	22	12	139	48	43	9	139
od 21 do 100 tys.	69	22	9	214	61	29	10	214
101-500 tys.	66	25	9	196	62	30	8	196
501 tys. i więcej mieszk.	62	26	12	132	55	34	11	132
Region								
Północny	67	26	7	159	45	47	9	159
Zachodni	69	23	8	118	58	37	5	118
Środkowozachodni	59	31	11	169	53	41	7	169
Środkowy	57	32	11	225	58	31	11	224
Wschodni	66	23	11	121	65	25	10	121
Południowo-wschodni	56	32	12	189	52	37	11	189
Południowo-zachodni	65	25	11	199	64	28	8	199
Wykształcenie								
Podstawowe	52	33	15	467	52	38	10	467
Zasadnicze zawodowe	66	26	8	282	59	34	7	281
Średnie	70	23	7	348	60	32	8	348
Wyższe	71	28	1	82	52	37	11	82
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	67	27	7	60	55	35	10	60
Prac.umysł.niż.szczebla	71	24	4	98	57	32	11	98
Pracownicy fiz.- umysł.	52	42	6	50	50	42	8	50
Robotnicy wykwalifikowani	63	27	10	130	58	33	9	129
Robotnicy niewykwalifik.	56	34	9	64	45	48	6	64
Rolnicy	59	34	7	68	57	35	7	68
Prywatni przedsiębiorcy	73	19	8	52	77	19	4	52
Bierni zawodowo								
Renciści i emeryci	61	26	13	414	57	31	12	414
Uczniowie i studenci	47	39	13	38	39	58	3	38
Bezrobotni	65	24	11	104	57	38	6	104
Gospodynie domowe i inni	54	35	12	95	52	41	7	95
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 500 tys.zł	46	39	15	110	52	38	10	110
500 tys. - 999 tys.	58	30	12	413	52	39	9	413
1000 tys. - 1499 tys.	63	27	11	328	56	35	9	328
1500 tys. - 1999 tys.	65	27	8	156	65	26	10	156
2000 tys. i powyżej	76	20	3	148	64	30	6	148
Ocena własnych war. mater.								
Złe	58	31	11	478	49	42	9	477
Średnie	63	27	11	534	60	31	9	534
Dobre	69	25	7	167	65	28	7	167
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	60	28	12	130	56	32	12	129
Raz w tygodniu	62	28	10	646	57	34	9	646
Kilka razy w roku	60	30	10	305	53	40	7	305
W ogóle nie uczestniczy	69	21	9	98	61	31	8	98
Ocena kier.rozw.syt.w kraju								
Dobry kierunek	70	22	8	296	67	27	7	296
Zły kierunek	59	32	9	608	53	38	9	608
Trudno powiedzieć	59	27	15	275	51	37	12	274

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, należałoby zwrócić byłym właścicielom: a) małe zakłady przemysłowe, b) duże zakłady przemysłowe?

(%)

	a			LICZBA OSÓB	b			LICZBA OSÓB
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
Ogółem	63	30	7	1179	29	61	10	1179
Płeć								
Mężczyźni	65	29	5	539	30	61	9	539
Kobiety	61	30	9	640	29	60	11	640
Wiek								
do 24 lat	65	27	8	123	30	60	10	123
25-34	67	27	7	222	35	58	7	222
35-44	63	34	3	269	27	65	7	269
45-54	60	34	6	163	23	69	8	163
55-64	62	29	8	177	27	62	11	177
65 lat i więcej	61	26	13	223	32	52	16	223
Miejsce zamieszkania								
Wieś	57	35	8	498	25	64	10	498
Miasto do 20 tys.	57	35	9	139	27	65	8	139
od 21 do 100 tys.	73	21	6	214	37	57	7	214
101-500 tys.	69	24	7	196	34	55	12	196
501 tys. i więcej mieszk.	68	25	7	132	28	59	13	132
Region								
Północny	67	28	5	159	35	60	6	159
Zachodni	63	30	8	118	29	62	9	118
Środkowozachodni	56	36	8	169	19	75	6	169
Środkowy	63	30	7	224	27	60	13	224
Wschodni	68	25	7	121	38	50	12	121
Południowo-wschodni	56	34	10	189	22	68	11	189
Południowo-zachodni	70	23	7	199	39	50	11	199
Wykształcenie								
Podstawowe	57	32	10	467	28	59	13	467
Zasadnicze zawodowe	64	30	6	281	30	63	7	281
Średnie	69	26	5	348	31	61	8	348
Wyższe	70	27	4	82	26	66	9	82
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	77	18	5	60	25	63	12	60
Prac. umysł. niż. szczebla	67	31	2	98	32	62	6	98
Pracownicy fiz.- umysł.	64	32	4	50	32	68	5	50
Robotnicy wykwalifikowani	64	29	7	129	31	60	9	129
Robotnicy niewykwalifik.	55	39	6	64	28	64	8	64
Rolnicy	54	40	6	68	24	65	12	68
Prywatni przedsiębiorcy	79	19	2	52	44	50	6	52
Bierni zawodowo								
Renciści i emeryci	62	26	11	414	30	56	14	414
Uczniowie i studenci	53	39	8	38	13	82	5	38
Bezrobotni	68	26	6	104	30	63	8	104
Gospodynie domowe i inni	53	41	6	95	24	67	8	95
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 500 tys. zł	53	39	8	110	26	63	11	110
500 tys. - 999 tys.	58	32	9	413	27	64	10	413
1000 tys. - 1499 tys.	64	28	8	328	31	60	9	328
1500 tys. - 1999 tys.	68	29	3	156	29	62	10	156
2000 tys. i powyżej	76	21	3	148	34	55	10	148
Ocena własnych war. mater.								
Złe	57	35	8	477	25	66	8	477
Średnie	66	26	7	534	31	58	11	534
Dobre	69	26	5	167	34	54	11	167
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	60	31	9	129	35	57	8	129
Raz w tygodniu	65	28	7	646	28	62	10	646
Kilka razy w roku	59	34	7	305	27	63	10	305
W ogóle nie uczestniczy	67	24	8	98	36	54	10	98
Ocena kier. rozw. syt. w kraju								
Dobry kierunek	74	22	5	296	35	56	8	296
Zły kierunek	60	33	7	608	27	64	8	608
Trudno powiedzieć	59	30	11	274	26	58	16	274

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, należałoby zwrócić byłym właścicielom: a) majątki ziemskie, b) zamki, pałace? (%)

	a			LICZBA OSÓB	b			LICZBA OSÓB
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
Ogółem	38	53	9	1179	40	50	10	1178
Płeć								
Mężczyźni	39	53	8	539	42	49	8	538
Kobiety	38	52	10	640	39	50	11	640
Wiek								
do 24 lat	41	51	8	123	42	46	11	123
25-34	46	48	5	222	43	51	6	222
35-44	35	56	9	269	39	51	10	268
45-54	30	61	9	163	33	62	5	163
55-64	34	56	9	177	41	48	11	177
65 lat i więcej	42	45	13	223	43	42	14	223
Miejsce zamieszkania								
Wieś	31	59	11	498	35	53	12	498
Miasto do 20 tys.	37	55	7	139	36	57	7	139
od 21 do 100 tys.	47	50	3	214	50	43	7	214
101-500 tys.	44	43	13	196	44	49	7	195
501 tys. i więcej mieszk.	45	48	8	132	47	41	12	132
Region								
Północny	39	55	6	159	43	52	5	158
Zachodni	45	49	6	118	55	41	4	118
Środkowozachodni	31	63	7	169	37	57	7	169
Środkowy	33	56	12	224	41	44	15	224
Wschodni	45	45	10	121	48	43	9	121
Południowo-wschodni	26	63	11	189	26	61	13	189
Południowo-zachodni	54	36	11	199	42	49	10	199
Wykształcenie								
Podstawowe	34	54	12	467	36	52	12	467
Zasadnicze zawodowe	43	50	7	281	42	49	9	281
Średnie	43	50	7	348	44	48	7	347
Wyższe	27	63	10	82	43	50	7	82
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	32	57	12	60	42	52	7	60
Prac.umysł.niż.szczebla	38	56	6	98	51	44	5	97
Pracownicy fiz.- umysł.	40	54	6	50	36	58	6	50
Robotnicy wykwalifikowani	42	51	7	129	45	47	9	129
Robotnicy niewykwalifik.	31	61	8	64	33	58	9	64
Rolnicy	26	62	12	68	32	53	15	68
Prywatni przedsiębiorcy	54	38	8	52	48	52		52
Bierni zawodowo								
Renciści i emeryci	38	50	12	414	40	47	13	414
Uczniowie i studenci	37	55	8	38	34	58	8	38
Bezrobotni	43	53	4	104	46	48	6	104
Gospodynie domowe i inni	34	58	8	95	29	61	9	95
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 500 tys.zł	30	59	11	110	28	60	12	110
500 tys. - 999 tys.	33	57	9	413	37	54	10	413
1000 tys. - 1499 tys.	43	48	9	328	43	46	10	327
1500 tys. - 1999 tys.	43	51	6	156	42	51	7	156
2000 tys. i powyżej	40	52	8	148	51	41	7	148
Ocena własnych war. mater.								
Złe	34	57	9	477	37	54	9	476
Średnie	40	52	9	534	41	49	10	534
Dobre	46	45	10	167	47	43	10	167
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	43	47	9	129	41	48	11	129
Raz w tygodniu	37	55	8	646	39	51	9	646
Kilka razy w roku	38	52	10	305	38	52	10	304
W ogóle nie uczestniczy	40	48	12	98	52	39	9	98
Ocena kier.rozw.syt.w kraju								
Dobry kierunek	48	46	7	296	46	48	6	296
Zły kierunek	35	58	8	608	38	54	8	607
Trudno powiedzieć	35	50	15	274	39	44	16	274

Tabela 7. Gdyby podjęto decyzję o reprivatyzacji, to w jakiej formie, Pana(i) zdaniem, powinien nastąpić zwrot mienia: 1) w papierach wartościowych, 2) w gotówce, 3) w tzw. mieniu zastępczym - w postaci innego majątku o podobnej wartości, 4) w naturze - oddać to co zabrano, 5) łącząc różne sposoby, zależnie od sytuacji

(%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	LICZBA OSÓB
Ogółem	11	5	6	16	40	22	1176
Płeć							
Mężczyźni	13	4	7	15	43	18	537
Kobiety	9	6	5	17	38	25	639
Wiek							
do 24 lat	16	5	5	19	38	17	124
25-34	8	3	6	17	50	17	222
35-44	13	3	7	15	43	18	267
45-54	12	7	8	17	38	18	163
55-64	10	6	5	15	42	22	176
65 lat i więcej	9	6	6	15	27	36	222
Miejsce zamieszkania							
Wieś	11	4	6	14	35	29	496
Miasto do 20 tys.	13	4	9	17	34	24	139
od 21 do 100 tys.	9	5	5	24	43	15	214
101-500 tys.	10	6	6	13	49	15	195
501 tys. i więcej mieszk.	11	6	5	18	46	14	132
Region							
Północny	12	3	8	13	46	18	159
Zachodni	10	4	7	18	31	31	118
Środkowozachodni	17	3	5	13	45	17	168
Środkowy	9	3	5	19	42	22	225
Wschodni	5	5	6	17	44	23	121
Południowo-wschodni	16	4	5	9	44	22	187
Południowo-zachodni	7	11	8	25	28	22	198
Wykształcenie							
Podstawowe	9	5	6	15	29	36	464
Zasadnicze zawodowe	11	5	6	20	41	17	281
Średnie	15	5	5	16	50	10	348
Wyższe	10	1	9	11	61	9	82
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	13	0	7	12	57	12	60
Prac.umysł.niż.szczebła	12	4	10	12	53	8	98
Pracownicy fiz.- umysł.	18	0	8	20	42	12	50
Robotnicy wykwalifikowani	11	5	9	17	42	16	129
Robotnicy niewykwalifik.	11	6	3	11	36	33	64
Rolnicy	7	0	6	10	49	28	68
Prywatni przedsiębiorcy	13	2	2	19	58	6	52
Bierni zawodowo							
Renciści i emeryci	8	6	6	16	33	30	412
Uczniowie i studenci	21	3	5	18	39	13	38
Bezrobotni	13	4	5	19	37	23	104
Gospodynie domowe i inni	12	10	5	21	34	18	94
Dochody na jedną osobę							
Poniżej 500 tys.zł	11	7	5	10	32	35	110
500 tys. - 999 tys.	11	4	7	16	38	25	411
1000 tys. - 1499 tys.	11	6	6	20	37	21	328
1500 tys. - 1999 tys.	14	5	8	15	45	14	155
2000 tys. i powyżej	10	3	5	15	54	13	147
Ocena własnych war. mater.							
Złe	11	5	5	15	36	27	478
Średnie	11	5	7	15	43	20	530
Dobre	13	4	7	20	44	11	167
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	4	5	7	22	32	30	128
Raz w tygodniu	11	5	7	14	42	20	645
Kilka razy w roku	12	3	4	18	39	23	304
W ogóle nie uczestniczy	15	6	5	14	40	19	98
Ocena kier.rozw.syt.w kraju							
Dobry kierunek	8	5	6	17	50	15	296
Zły kierunek	15	6	5	17	35	22	605
Trudno powiedzieć	5	3	8	15	41	29	274